

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2019

SAFARI PARK DVŮR KRÁLOVÉ

ZOO Dvůr Králové a.s.

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2019

Kopytníci

Luděk Čulík a Jiří Hrubý

Skupina nosorožců tuponosých jižních. (sj)

Ke konci roku 2019 choval Safari Park Dvůr Králové 594 kopytníků v 44 druzích a 53 formách.

Významné odchovy

V roce 2019 se ve stádech kopytníků narodilo 129 mláďat v 19 druzích a 21 formách. Mezi významná narození patří 4 impaly, 1 pakůň bělobradý, 9 buvolů kaferských, 2 buvoli pralesní, 14 nyal nížinných, 11 kudu malých, 9 sitatung západoafrických, 4 adaxi, 3 buvolci běločelí, 8 antilop vraných, 4 antilopy koňské, 12 vodušek znamenanych, 3 zebry Böhmovy, 2 zebry bezhřívé a 1 hroch obojživelný.

Nová zvířata v zoo

Chovné skupiny byly v letošním roce obohaceny o důležité jedince do chovu. Během roku jsme dovezli: 1,0 pakoně bělobradého ze zoo Arnhem, 1,0 pakoně běloocasého ze zoo Thoiry, 1,0 watusi z privátního chovu v Itálii, 0,1 kudu velkého ze zoo Zlín, 0,1 chocholátku červenou ze zoo Valencie, 1,0 antilopu vranou ze zoo Praha, 1,0 vodušku jelenovitou ze zoo Magdeburg, 1,0 vodušku abok ze zoo Řím, 1,0 zebra Grévyho ze zoo Woburn, 0,1 nosorožce dvourohého ze zoo Doue La Fontaine a 1,0 hrošíka liberijského ze Zoo South Lakes.

Nosorožci

Celý rok 2019 byl na úseku nosorožců ovlivněn transportem pěti nosorožců dvourohých do národního parku Akagera ve Rwandě. Již od podzimu předešlého

roku probíhala intenzivní příprava vybrané pětičce zvířat. Manny, Mandela, Jasmína, Olmoti a Jasiri brzy začali chápat, že se jejich život začíná měnit, tak jak se začal měnit i jejich každodenní režim, kde stále větší prostor dostával nácvik na nakládání a transport samotný. Tyto přípravy vrcholily v červnu, kdy se k nám připojil Dr. Morkel, tentokrát i se svou dcerou Cheri. Ta se měla o nosorožce starat několik následujících měsíců, které měli nosorožci strávit v bomách. Transport, který si vyžádal několik let příprav a součinnost lidí na mnoha úrovních v mnoha zemích světa, proběhl dle plánu a pětičce nosorožců dorazila v pořádku do Akagery, kde mohla začít jejich aklimatizace a příprava na vypuštění do volné přírody. Celého procesu jsme se po měsíce účastnili. Nosorožci byli zhruba po čtyřech měsících v bomách vypuštěni do volné přírody na konci roku 2019. I nadále jsme s národním parkem v úzkém kontaktu a první měsíce zvířat na svobodě sledujeme.

Tento proces se projevil na další chovatelské práci. Významnou událostí byl také příchod samice Binti ze Zoo Doue la Fontaine, která zde strávila většinu života, ale nepodařilo se jí zde rozmnožit. Proto jsme se po dohodě s koordinátorem EEP rozhodli využít našich zkušeností a pokusit se to změnit. Opačným směrem pak putoval mladý samec Joul, který by měl v Doue zaujmout místo chovného samce. Vzhledem k prostorovým a časovým možnostem nedocházelo k žádnému spojování u nosorožců dvourohých. To bylo částečně zapříčiněno dalším zlepšováním

Nosorožec dvourohý. (sj)

Hroši v letním výběhu. (sj)

Skupina oslů somálských. (sj)

podmínek chovu našich zvířat, konkrétně instalací klimatizačních jednotek na náš největší pavilon, což se okamžitě projevilo zlepšením vnitřního klimatu. Koncem roku docházelo jen k přesunům zvířat mezi pavilony a přípravám na další sezónu, kdy jak doufáme, dojde znovu k zabřeznutí některých ze samic.

K částečné stabilizaci došlo i ve skupině nosorožců tuponosých jižních, kde se samice Jabulani již lépe začlenila. Nicméně už koncem roku jsme věděli, že v tom následujícím dojde k dalšímu doplnění naší skupiny a práce se zapojováním nových zvířat nás čeká znovu.

Hroši

Zde byl rok velmi zajímavý. Již na přelomu roku 2018 a 2019 porodila samice Hula. Mládě zpočátku velmi dobře prosperovalo. Hroch oboživelný se tak v naší zoo narodil po téměř třiceti letech, a tak šlo o výjimečnou událost. Přes mnoho možných scénářů jsme se rozhodli před porody oddělit samce Mikea, čímž jsme ale přišli o možnost oddělit od sebe samice, kdyby to bylo nutné. Porod probíhal na suchu, což u hrochů není úplně standardní, ale matka se o mládě velice pečlivě starala a i samice Mona byla vůči mláděti ohleduplná. Bohužel po necelých dvou měsících bez sebemenších náznaků bylo mládě nalezeno uhynulé. Pitva kromě možné bakteriální infekce nic neobjasnila. Nebylo tak jasné, jestli matka jako prvorodička přišla o mléko, nebo mléka nebyl dostatek, což vedlo k zeslábnutí mláděte a jeho následnému úhynu.

Krátce po úhynu prvního mláděte porodila i samice Mona. I v tomto případě samice rodila na břehu a co bylo ještě zajímavější, mládě několik prvních týdnů nešlo vůbec do bazénu. Mona byla vůči druhé samici Hule trochu nevrlejší, ale k zásadním konfliktům nedocházelo.

Mládě se poprvé odvážilo do bazénu až při přípravách na transport do letního výběhu. Tentokrát nastal problém opačný a mládě téměř nevyklézalo z bazénu. Navíc se projevili slabiny našeho zařízení a mládě bylo dlouho schopno prolézt přes zavřené dveře zpět do bazénu a to naši manipulaci hodně ztěžovalo. Dostat Monu s mládětem na letní výběh byla výzva, kterou jsme ale nakonec zvládli. I následné spojení s Mikem proběhlo bez problémů. Stejně tak i transport hrochů zpět na zimoviště. Během léta došlo i k opětovnému páření Mikea s Hulou, a tak můžeme znovu očekávat narození mláděte během zimních měsíců.

Hrošici

V chovu hrošíků jsme ve spolupráci s koordinátorem EEP udělali krok k tomu, abychom u nás po letech tento druh znovu rozmnožili. Na začátku tomu však ještě zdaleka nic nenasvědčovalo. V průběhu roku jsme dokonce přišli o samce Quida. Ten však byl již velmi starý a jeho úloha v budoucím chovu byla již jen teoretická. Už

řadu let jsme se snažili o získání nového potenciálně chovného samce, a to se nám nakonec podařilo. Samec Wamburuhtuh přišel ze Zoo South Lakes v Anglii. Zoo se rozhodla opustit evropskou asociaci a proto byl samec převezen k nám. Je mu sedmnáct let a je pro nás příslibem pro budoucí chov. Naše radost je o to větší, že sehnat samce je velmi obtížné. Stále totiž pokračuje trend z minulých let a u hrošíků se rodí více samic než samců.

Zebry a osli somálští

V roce 2019 se ve stádě zeber Böhmových narodila tři mláďata. Jejich otcem je opět hřebec Memphis, působící v naší zoo od roku 2017. Klisny opět porodily na volných výbězích za přítomnosti stáda antilop koňských a dvou samců žiraf Rothschildových bez jakýchkoli problémů.

Zebry bezhřívé, které se na podzim minulého roku opět vrátily do své stáje, porodily letos dvě hříbata. Obě hříbata jsou klisny a jejich narození je o to cennější, že se jedná o jediná mláďata narozená v celém evropském chovu v tomto roce.

Stádo zeber Burchellových bylo letos opět spojeno s osvědčeným hřebcem Dubem. Porody mláďat očekáváme na jaře příštího roku.

Stádo zeber Grévyho mělo letos plánovanou pauzu a v příštím roce bude spojeno s novým hřebcem Macem, který letos přišel do naší zoo ze zoo Woburn.

Skupina oslů somálských byla letos spojena se samcem Aidinim, který je na konci svého reprodukčního věku a na doporučení koordinátora se již v příštích letech nebude rozmnožování účastnit.

Okapi a žirafy

V letošním roce jsme začali s plánovaným spojováním našeho páru okapi. Samec velmi dobře detekuje říji samice a tak jsme oba jedince spojovali vždy v období říje. Samice byla z počátku velmi nedůvěřivá, ale postupně se se svým novým partnerem seznamovala. Byly zaznamenány pokusy o páření, ale dosud nevíme, zda byly úspěšné.

Chov obou poddruhů žiraf je v naší zoo dále pozastaven. Jednak u obou skupin chybí chovný samec, ale hlavním důvodem byla realizace nové přístavby pavilonu. Jedná se o prostornou halu, kde mohou návštěvníci jak v zimním období, tak i v létě navečer, kdy jsou zvířata z volných výběhů zavřena do pavilonu, sledovat stádo žiraf síťovaných bez jakýchkoliv bariér. Tuto zimní expozici se nám podařilo otevřít v prosinci 2019 a ohlasy na ni jsou velmi pozitivní. Příjemný interiér s dřevěnou lávkou, po které návštěvník vystoupá až do výše žirafích očí, a posezení v klidném prostředí umožní všem příchozím nejen nevšední pohled na tato majestátná zvířata ale i osvěžující odpočinek.

Zebra Chapmanova. (sj)

Spojování okapi. (sj)

Mládě žirafy Rothschildovy. (sj)

Antilopa skákavá. (sj)

Antilopy

Safari Park Dvůr Králové je tradičním chovatelem afrických antilop. Ve všech stádech dochází postupně k obnově chovných kusů a ke změnám ve složení stád. Stádo adaxů se na jedné straně rozrostlo o mláďata narozená po doporučeném spojení se samcem Edgarem, na straně druhé odešlo několik jedinců do jiných zoologických zahrad, kde se také postupně zapojí do chovu.

Obě stáda antilop koňských se u nás střídají v reprodukci. Každým rokem je v jednom stádě samec a druhé stádo má pauzu. Důvodem je koordinovaný chov celé evropské populace. V letošním roce byl se stádem na volném výběhu spojen samec Kamusi a začátkem příštího roku očekáváme jeho potomky.

Ve stádě antilop vraných jsme se dočkali očekávaných přírůstků, kdy se po samci Vailantovi narodilo osm mláďat (všechny samice). Druhé stádo mělo v letošním roce pauzu a v příštím roce byl opět doporučen osvědčený samec Benni, který už u nás zplodil několik mláďat.

Vodušky červené, které byly bez samce již několik sezon, se dočkaly dvou nových mladých samců ze zoo Hodenhagen. Celé letní období strávili společně v Africkém safari a v příštím roce očekáváme jejich mláďata.

Stádo vodušek abok se také dočkalo a do stáda byl zapojen samec ze zoo Řím. Také toto stádo bylo celé letní období společně na volném výběhu a i u něj se těšíme na nové přírůstky.

Po letech jsme očekávali také porody ve stádě pakoní bělobradých. Smůla nás provázela ale i v tomto roce. Přestože se všechny samice zdály být březí, porodila jen jedna a mládě bylo okamžitě napadeno zebrami. Útok naštěstí přežilo. Další smutnou událostí byl úhyn nového chovného samce, což obnově stáda také neprospělo. Na podzim jsme ale chov doplnili o dalšího mladého samce ze Zoo Arnhem, a tak budeme v chovatelské práci dál pokračovat.

Přestože jsme u drtivé většiny námi chovaných druhů antilop v chovu velmi úspěšní, některé druhy nám přináší hodně problémů a reprodukce se nedaří, tak jak bychom si přáli. Jedná se hlavně o menší druhy antilop, jako jsou antilopy skákavé a gazely Thomsonovy, kde se nám přes pravidelné porody již druhou sezónu nedaří mláďata odchovat. Matky se o většinu z nich nechtějí starat a naše úspěšnost s umělým odchovem je velmi nízká. Zde nás tedy čeká ještě hodně práce.

Tuři a ovce

Chov buvolů kaferských i buvolů pralesních je standardně bezproblémový. Jediným problémem zůstává jejich odbyt do jiných zoo. Náročné požadavky na chovné zařízení a pověst zvířat často odradí nové chovatele. V chovu skotu watusi došlo k

obměně. Starý samec Achim odešel do jiného zařízení a nahradil ho mladý flekatý samec ze soukromého chovu v Itálii, která dostal příznačné jméno Flek. Ve skupině skotu dahome nedošlo k žádným změnám, obě samice Flora i Fauna jsou opět březí a začátkem příštího roku očekáváme jejich porody po samci Lennertovi.

Autosafari a výběh Safari kempu

Africké safari bylo, tak jako každý rok, otevřeno pro veřejnost od konce dubna do začátku října. Na podzim nás zde čekala změna v zahánění zvířat na zimoviště. Vše nakonec proběhlo lépe, než jsme očekávali. Stáda antilop losích, pakoní modrých a zeber Chapmanových zašla do výběhů u nového zimoviště Zaháj naprosto automaticky a bez problémů. Odtud pak byla zvířata převedena na pavilon. Zbytek odchytů a přesunů již probíhal standardně.

Výběh Safari kempu byl tradičně obsazen stádem pakoní běloocasých, stádem zeber Burchellových a třemi žirafími samci.

Mládě zebu. (sj)

Pracovníci oddělení kopytníků I (zleva): Luděk Čulík, Markéta Čulíková, Jiří Kubelka, Miroslava Kubelková, Roman Jirousek, Hana Hájková, Jiří Soumar, Jiří Kabát, Blanka Syrůčková a Milan Syrůček.

Pracovníci oddělení kopytníků II (zleva). Veronika Hošková, Jana Šormová, Aleš Kopecký, Petr Tepera, Miroslava Doležalová, Jiří Hrubý, Monika Darvašová, Lucie Vágnerová, Kateřina Lochovská, Andrea Havlíková, Barbara Raková, Kateřina Krupičková, Dominika Stempa a Gabriela Brúnová.